

ΤΕΧΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα για το Δημοτικό

Οργάνωση Εκπαιδευτικού Προγράμματος
Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης

Κείμενα - Επιμέλεια - Υλοποίηση
Κλεάνθη-Χριστίνα Βαλκανά

Σχεδιασμός εντύπου
Θύμιος Πρεσβύτης, Θεόδωρης Αναγνωστόπουλος (Peak Publishing)

Εκτύπωση
Μπάξας Α.Ε.

Το έντυπο αυτό δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της έκθεσης
Τέχνης Πολιτική
που οργανώθηκε από το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
και παρουσιάστηκε από τις 13 Οκτωβρίου 2010
έως τις 30 Ιανουαρίου 2011

© ΕΜΣΤ, 2010

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΕΘΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
Κτίριο Ωδείου Αθηνών, Βασ. Γεωργίου Β' 17-19 & Ρηγίλλης
(είσοδος επί της οδού Ρηγίλλης)
Τηλ.: 210 9242111-3, Φαξ: 210 9245200
E-mail: anina.valkana@emst.gr
www.emst.gr
http://fixit-emst.blogspot.com

Καλώς ήρθες στην έκθεση του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης με τίτλο
Τέχνης Πολιτική.

Η έκθεση αυτή παρουσιάζει 100 περίπου έργα ελλήνων και ξένων σύγχρονων καλλιτεχνών που αφορούν στην ευρεία έννοια της πολιτικής. Με τον όρο **πολιτική**, εννοούμε ένα σύνολο θεμάτων που σχετίζονται με τα κοινά, δηλαδή με τη ζωή ενός κοινωνικού συνόλου σε ένα κράτος, με την άσκηση της κρατικής εξουσίας, με τις σχέσεις μεταξύ των κρατών. Σε μια **παγκοσμιοποιημένη κοινωνία**, όπως είναι η σημερινή, όπου τα προϊόντα, οι ιδέες και οι άνθρωποι κινούνται ελεύθερα, οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά φαινόμενα, όπως ο πόλεμος, η βία, η εξορία, η μετανάστευση, οι φυλετικές διακρίσεις, η καταπίεση, η οικολογική καταστροφή μάς αφορούν όλους.

Κατά την περιήγησή σου στην έκθεση θα παρατηρήσεις τα εξής:

- Οι καλλιτέχνες χρησιμοποιούν **διαφορετικά εκφραστικά μέσα** για να σχολιάσουν καταστάσεις και γεγονότα. Έτσι πλάι σε ένα βίντεο, θα δεις μια εγκατάσταση, μια φωτογραφία, ένα σχέδιο ή ένα διαδικτυακό έργο. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορέσεις να αντιληφθείς την ευρηματικότητα των σύγχρονων καλλιτεχνών, να κάνεις συγκρίσεις και παραλληλισμούς.
- Η έκθεση έχει **διαπολιτισμικό χαρακτήρα**, δηλαδή αναφέρεται σε διαφορετικούς πολιτισμούς και μας φέρνει κοντά σε ανθρώπους διαφορετικών εθνικοτήτων από πολλά μέρη του κόσμου.
- Ο σύγχρονος καλλιτέχνης μπορεί μέσα από το έργο του να **παίξει πολλούς ρόλους**. Εκτός από την αισθητική απόλαυση που μας προσφέρει μπορεί ακόμη να δράσει ως **επιστήμονας**, ως **ερευνητής**, ως **δημοσιογράφος** ή ως **ακτιβιστής**, δηλαδή μέσω της τέχνης του να σχολιάσει, να αμφισβητήσει όσα συμβαίνουν γύρω του, να προτείνει λύσεις και πολιτικές για μια καλύτερη πραγματικότητα.

Με αφετηρία τα έργα της έκθεσης **βιώσε πολίτης του κόσμου** και απόλαυσε το ταξίδι σου μέσα σε αυτόν! Μπορεί φεύγοντας από το Μουσείο να έχεις και εσύ τις δικές σου προτάσεις και ιδέες για ένα καλύτερο μέλλον! Στο έντυπο που κρατάς θα βρεις πληροφορίες, απαντήσεις, ιδέες για δραστηριότητες και χώρο για να αποτυπώσεις δικά σου σχόλια και εικόνες.

ΑΝΤΡΕΑ ΜΠΑΟΥΕΡΣ

No Olvidado (Not Forgotten) [Όχι ξεχασμένοι], 2010

Το *No Olvidado* είναι μια **εγκατάσταση** από 23 **φωτορεαλιστικά** σχέδια (πρόκειται για σχέδια που έχουν απεικονιστεί τρισδιάστατα με τη βοήθεια του ηλεκτρονικού υπολογιστή), μεγάλων διαστάσεων. Στην έκθεση παρουσιάζονται 6 από αυτά τα σχέδια, στα οποία η Μπάουερς έγραψε με γραφίτη, με πολύ υπομονή, κόπο και προσοχή, τα ονόματα κάποιων από αυτούς που πέθαναν, όταν προσπάθησαν να περάσουν παράνομα από το Μεξικό στις ΗΠΑ αναζητώντας ένα καλύτερο μέλλον. Στην προσπάθειά τους αυτή είτε δολοφονήθηκαν είτε πέθαναν εξαιτίας των άσχημων καιρικών συνθηκών που υπάρχουν γύρω από την περιοχή των συνόρων. Η Μπάουερς βρήκε τα ονόματα αυτά από τα **Αρχεία** της οργάνωσης *Border Angels*, η οποία έχει ως στόχο να σταματήσει τους παράλογους θανάτους που σχετίζονται με **την παράνομη μετανάστευση**.

ΒΛΕΠΩ, ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ, ΑΠΑΝΤΩ

- Το *No Olvidado* είναι ένα «χάρτινο» **μνημείο** για τους νεκρούς μετανάστες, τα ονόματα των οποίων η Μπάουερς θέλει να **διαφυλάξει στη μνήμη μας**. Ανάλογα μνημεία με ονόματα νεκρών υπάρχουν πολλά, τα οποία όμως κατασκευάζονται από πιο εντυπωσιακά και άθραυστα υλικά, όπως μέταλλα, πέτρα, μάρμαρο. Εδώ η καλλιτέχνη χρησιμοποιεί εύθραυστα, **εφήμερα** υλικά, το χαρτί και το γραφίτη. Τι θα μπορούσε να συμβολίζει η **ευθραυστότητα** αυτή σε σχέση με την κατάσταση στα σύνορα;
- Η Μπάουερς λέει σε μια συνέντευξή της: «**πάντα έψαχνα τα κοινά στοιχεία ανάμεσα στον ακτιβισμό και την τέχνη και πιστεύω ότι το καθένα πρέπει να υπηρετεί το άλλο**». Πώς το καταλαβαίνεις αυτό; Γράψε ένα παράδειγμα καλλιτεχνικού ακτιβισμού, δηλαδή μια καλλιτεχνική δράση που θα βελτίωνε την εικόνα της πόλης σου.

.....

.....

.....

.....

Αντρέα Μπάουερς, *No Olvidado (Not Forgotten)* [Όχι ξεχασμένοι], 2010
Γραφίτης σε χαρτί

ΠΑΡΑΤΗΡΩ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΝΩ

Με τον ίδιο συστηματικό τρόπο μια άλλη καλλιτέχνη της έκθεσης, η **Έμιλυ Ζασίρ**, έχει κεντήσει σε μια σκηνή τα ονόματα 418 παλαιστινιακών χωριών που ερημώθηκαν ή καταστράφηκαν από το Ισραήλ το 1948. Γιατί πιστεύεις ότι το έκανε αυτό; Το έργο της Ζασίρ όπως και της Μπάουερς παραμένουν **ανολοκλήρωτα και ελλιπή**. Γιατί;

Έμιλυ Ζασίρ, *Memorial to 418 Palestinian Villages which were Destroyed, Depopulated and Occupied by Israel in 1948* [Εις Μνήμην των 418 Παλαιστινιακών Χωριών τα οποία Καταστράφηκαν, Ερημώθηκαν και Κατακτήθηκαν από το Ισραήλ το 1948], 2001.

Εγκατάσταση